

Motion till riksdagen 2005/06:Ju282

av Luciano Astudillo m.fl. (s)

Samarbete mot narkotika

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att effektivisera de brottsbekämpande myndigheternas samarbete kring bl.a. underrättelsearbete och informationsdelning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att ge föräldrar, föreningsliv, polis, skolor och fritidsverksamhet bättre möjligheter att stärka den förebyggande verksamheten och att ge stöd till utsatta ungdomar.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att få till stånd ett ökat samarbete kring personer med dubbeldiagnoser och eftervård av personer som har missbrukat narkotika.¹

¹Yrkandena 2 och 3 hänvisade till SoU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Den restriktiva svenska narkotikapolitiken har varit lyckad om man jämför med hur det ser ut i de flesta andra europeiska länder. Vi bygger vår politik på tre ben: ett brett förebyggande arbete, en effektiv brottsbekämpning och en ambitiös missbrukarvård. Vi har under de senaste åren gjort kraftiga satsningar inom alla dessa områden, men det innebär inte att vi kan slå oss till ro. Kampen mot narkotikan tar aldrig slut. Metoderna måste ständigt utvecklas och föras vidare.

Vi har stora utmaningar framför oss. Öppna gränser gör att fler och fler, särskilt yngre människor, reser mer och oftare. Därigenom kommer de i kontakt med helt andra konsumtionsmönster när det gäller droger. Smuggling underlättas också av uppluckrade gränser mellan nationer. Inte minst blir denna utveckling tydlig i Skåne, landets brofäste mot kontinenten. Här görs de flesta av landets narkotikabeslag.

Narkotikatillgången ökade under hela 1990-talet och är troligen större än någonsin. År 2003 gjorde polis och tull sammanlagt 22 500 narkotikabeslag, vilket är nära en tredubbling på tio år. Under samma period har priserna på de vanligaste narkotikasorterna halverats – ett starkt tecken på utbudsökning. Även antalet tunga missbrukare ökade under 1990-talet, och någon minskning kan ännu inte skönjas.

För Skånes del är det viktigt att det kommer till stånd ett bättre samarbete mellan myndigheterna i olika länder samt mellan och inom myndigheter i vårt eget land. Tull och polis måste vara väl förberedda för att agera i en värld som blivit mer gränslös, och ha den kompetens som är nödvändig för att effektivt tackla smuggling och försäljning. Alla brottsbekämpande myndigheter måste ha ett adekvat underrättelsearbete och en policy för informationsdelning.

Även det förebyggande arbetet måste förbättras. För detta ändamål krävs det en väl fungerande välfärdsstat som tidigt kan hjälpa unga människor i farozonen med information, stöd och vård. Här fyller framförallt skolor och fritidsverksamheter en viktig roll. Senare tids forskning har visat på betydelsen av ett gott skolklimat när det gäller att främja barns och ungas hälsa. Vi vet också mer idag om vikten av samarbete mellan skola och föräldrar och mellan skola och omgivande lokalsamhälle för att förebygga narkotikamissbruk.

I vissa delar av våra storstäder – inte minst i Malmö – finns kriminella ungdomsgäng med anknytning till narkotika. Ofta utgår dessa från även i övrigt utsatta bostadsområden. Här krävs ett långsiktigt arbete för att förhindra rekrytering, de kriminella nätverken måste bekämpas och trygghet skapas för de boende.

Det är ingen isolerad fråga som enbart handlar om narkotika, utan ett samhällsproblem som kräver såväl nationellt som regionalt och lokalt ansvar.

Fel! Okänt namn på

Flera saker behövs för att minska kriminalitet och narkotikaanvändning:

- arbetsmarknadsåtgärder för boende i områden med hög arbetslöshet
- polisinsatser för att bekämpa både små och stora brott i utsatta områden
- förstärkning till skola och fritidsverksamhet
- förstärkning till föreningslivet
- föräldrastöd, anpassat till ett mångkulturellt samhälle

Det tredje benet är missbrukarvården. De människor som redan hamnat i ett tungt missbruk måste få tillgång till hjälp. I södra Sverige har de mest marginaliserade och utsatta missbrukarna ibland svårt att komma i kontakt med missbrukarvården. Det händer att de avvisas på grund av plats- och resursbrist. Två problem vill vi särskilt ta upp: dubbeldiagnoser och eftervård. Inom båda dessa områden ser vi stora problem som kräver mer av samarbete och handlingskraft.

Många med missbruksproblem har även psykiska problem. Bland annat har vi ju sett det i flera av de uppmärksammade överfallen som psykiskt sjuka har begått under senaste året. Det behövs ett bättre samarbete mellan den allmänna psykiatriska vården och missbrukarvården. Redan idag är det möjligt att inrätta gemensamma team med kompetens inom både missbruk, psykisk sjukdom och social omsorg. Personal från kommun och landsting kan arbeta tillsammans, till och med på samma plats.

På papperet är alla ansvariga positiva till ett effektivare samarbete, men fortfarande finns stora brister. Både Socialstyrelsen och länsstyrelserna har vid flera tillfällen pekat på bristande samarbete mellan huvudmännen. Men det finns ingen tillsyn med möjlighet till sanktioner när kommuner och landsting inte samarbetar. Eftersom huvudmännen har som gemensam uppgift att hjälpa personer med dubbeldiagnoser måste det även finnas en tillsyn som granskar att detta genomförs på ett bra sätt.

Eftervården av missbrukare är också ett område som kräver samarbete mellan landsting och kommun. Men här är det ofta fler myndigheter som måste delta. Eftersom många missbrukare förr eller senare hamnar inom kriminalvården är det ofta där som de första behandlingsinsatserna sätts in. Vid strafftidens slut måste kriminalvården kunna lämna ansvaret för behandling och vård vidare till andra. Det arbete kriminalvården påbörjat med missbrukarna måste tas över av samhällets ordinarie missbruksvård. En bättre fungerande behandlings- och vårdkedja stämmer väl med kriminalvårdens uppgift – att minska återfallen i brott och att därigenom öka tryggheten i samhället.

Narkotikaproblemet drabbar inte bara den enskilde individen, utan också samhället i stort. Det är enbart genom övergripande insatser som bemöter problemet på alla dess nivåer som vi kan lyckas med att motarbeta alla de skadeverkningar som följer i narkotikans spår. Sverige har länge fört en restriktiv men human narkotikapolitik – med goda resultat. Det är något vi ska fortsätta med. På senare tid har dock världen förändrats, gränser har suddats ut och nya impulser kommer in, vilket också påverkar oss. Därför är det viktigt att vi medvetet fortsätter vårt arbete med att bekämpa narkotikaproblemet, och att vi gör det utifrån den verklighet som finns.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 27 september 2005

Luciano Astudillo (s)

Christer Adelsbo (s)

Anders Bengtsson (s)

Kerstin Engle (s)

Christin Hagberg (s)

Leif Jakobsson (s)

Anita Jönsson (s)

Hillevi Larsson (s)

Ronny Olander (s)

Ulla Wester (s)

Johan Andersson (s)

Bo Bernhardsson (s)

Marie Granlund (s)

Kent Härstedt (s)

Inger Jarl Beck (s)

Anders Karlsson (s)

Britt-Marie Lindkvist (s)

Göran Persson i Simrishamn (s)